

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

014 «Середня освіта (Біологія, хімія)»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Вчитель біології та хімії



ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 /Скотна Н.В./

(протокол № 14 від «31» 08 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2017р.

Ректор  /Скотна Н.В./

(наказ № 31 від «31» 08 2017 р.)

Дрогобич 2017 р.

## ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів у галузі 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 Середня освіта (Біологія).

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця у галузі 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)».

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою кафедри біології та хімії ДДПУ імені Івана Франка у складі:

- 1. Коссак Г.М.** – кандидат педагогічних наук, доцент.
- 2. Кречківська Г.В.** – кандидат біологічних наук, доцент.
- 3. Гойванович Н.К.** – кандидат біологічних наук.

Програма погоджена Вченою радою біолого-природничого факультету, схвалена Науково-методичною радою та затверджена Вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін у освітню програму регулюється «Тимчасовим положенням про освітні програми підготовки фахівців різних ступенів вищої освіти в Дрогобицькому державному педагогічному університеті», затвержене Вченою радою ДДПУ імені Івана Франка. Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

<b>1- Загальна інформація</b>	
<b>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</b>	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Біолого-природничий факультет
<b>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</b>	Бакалавр освіти
<b>Офіційна назва освітньої програми</b>	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Середня освіта (Біологія, хімія)
<b>Наявність акредитації</b>	2018 р.
<b>Тип диплому та обсяг освітньої програми</b>	Диплом бакалавра, одиничний (подвійний) 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
<b>Цикл/рівень</b>	FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НПК – 6 рівень
<b>Передумови</b>	Атестат про повну середню загальну освіту Сертифікат ЗНО з визначених предметів Решта вимог визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму бакалавра
<b>Мова(и) викладання</b>	Українська
<b>Термін дії освітньої програми</b>	10 років
<b>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</b>	<a href="http://ddpu.drohobych.net">http://ddpu.drohobych.net</a>

## **2 - Мета освітньої програми**

### **1. Профіль освітньої програми Середня освіта (Біологія, хімія)**

*Мета (цілі) освітньої програми:* забезпечення якісної підготовки кваліфікованих, конкурентноздатних спеціалістів у галузі освіта на основі поєднання передових освітніх біологічних та хімічних технологій з науково-практичною діяльністю біологія та хімія

### **3 - Характеристика освітньої програми**

<b>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація(за наявності))</b>	01 Освіта / Педагогіка 014. Середня освіта (Біологія)
<b>Орієнтація освітньої програми</b>	Освітньо-професійна
<b>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</b>	Акцент на здатності забезпечувати організацію та здійснення процесів освітньої діяльності, виховання та розвитку особистості учнів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів
<b>Особливості програми</b>	Інтеграція психолого-педагогічної, біологічної підготовки зі спеціалізацією «Хімія»

### **4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання**

<b>Придатність до працевлаштування</b>	– учитель середнього навчально-виховного закладу; – лаборант (біологічні дослідження); – може займати первинну посаду: вчитель біології та хімії основної школи
<b>Подальше навчання</b>	Навчання за програмами: 7 рівня НПК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL

### **5 – Викладання та оцінювання**

<b>Викладання та навчання</b>	– організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання тощо</i> – технології навчання: пасивні ( <i>пояснювально-ілюстративні</i> ); активні ( <i>проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання</i> ) тощо
<b>Оцінювання</b>	– <i>види контролю:</i> поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль – <i>форми контролю:</i> усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист лабораторних та індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе, підсумкова атестація – захист дипломної роботи – <i>оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за</i>

	чотирибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) і вербальною – (“зараховано”, “незараховано”)
<b>Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b>	1. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог
<b>Загальні компетентності</b>	<b>2. Полікультурна</b> – здатність і готовність формувати гідне ставлення до надбань національної культури і виробництва та надання допомоги учням в адаптації до культури інших держав.
	<b>3. Комунікативна</b> – здатність і готовність до педагогічного спілкування, нестандартного вирішення комунікативних завдань, які виникають у процесі педагогічного спілкування; комунікативні навички вчителя, культура його міжособистісних відносин, здатність до мотивації та переконання, уміння уникати конфліктів і, в разі потреби, розв’язувати їх.
	<b>4. Соціальна</b> – здатність і готовність до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування та соціальної відповідальності за результати своєї професійної праці.
	<b>5. Здоров’язбережувальна</b> – здатність і готовність мобілізувати систему знань, умінь, розумових і особистісних якостей, необхідних для формування мотивації до здоров’язбереження, а також уміння передбачати, попереджати або компенсувати втрату здоров’я як засобу задоволення базових потреб людини.
	<b>6. Предметна (дидактична)</b> – здатність і готовність здійснювати викладання біології на високому науковому рівні, на основі ґрунтовних інтегрованих знань з фундаментальних і спеціальних біологічних наук та практичних умінь, застосовувати їх під час розв’язання проблемних ситуацій чи завдань.
	<b>7. Методична</b> – здатність і готовність застосовувати у навчально-виховному процесі системні, інтегровані наукові психолого-педагогічні та предметні (біологічні) уміння і навички, які ґрунтуються на знанні засобів, шляхів, умов, форм, методів і прийомів педагогічних впливів та ефективного використанні їх у навчально-виховному процесі.
	<b>8. Екологічна</b> – здатність і готовність застосовувати екологічні знання і досвід у професійних і життєвих ситуаціях, керуючись пріоритетністю екологічних цінностей і непрагматичною мотивацією взаємодії з довкіллям на основі усвідомлення особистої причетності до екологічних проблем і відповідальності за наслідки діяльності у довкіллі.
	<b>9. Інформаційно-дослідницька</b> – здатність і готовність до практичного застосування фахових знань (чіткого та планомірного пошуку біологічної інформації, активного її узагальнення та систематизації, оперування інформацією на науковому рівні); поглиблення фахових знань; проведення експериментальних досліджень та здійснення аргументованих висновків на основі отриманих результатів в галузі біологічної науки.
	<b>10. Організаційна</b> – здатність і готовність самостійно обирати форми, методи і засоби навчання.
	<b>7 - Результати навчання</b>
1	Знання історичної спадщини та культурних традицій своєї країни, розуміння шляхів її розвитку, дотримання її правових норм і конституції та піклування про інтереси її безпеки
2	Уміння вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального, фізичного і професійного саморозвитку та самовдосконалення відповідно до Європейських стандартів
3	Володіння письмовою та усною рідною мовою, навички культури соціального та ділового спілкування нею.
4	Знання іноземної (- них) мови (мов), навички комунікацій та ділового спілкування нею (ними)
5	Уміння зрозуміти позицію і внутрішній стан іншого у спілкуванні, проявити інтерес до особистості партнера
6	Уміння стати та точку зору учня, володіння засобами вербального і невербального спілкування

7	Уміння створити комфортний психологічний клімат, що забезпечує високий рівень спілкування
8	Уміння попереджувати та ефективно вирішувати конфлікти
9	Уміння та навички кооперативної діяльності
10	Уміння успішно взаємодіяти з учнями
11	Уміння успішно взаємодіяти з керівництвом та колегами вчителями
12	Уміння складати та здійснювати особисті освітні проекти
13	Уміння організовувати навчально-виховний процес на рівні сучасних вимог
14	Уміння організовувати ефективну педагогічну діяльність у системі «учитель-родина-школа»
15	Уміння дотримуватись правил техніки безпеки при проведенні навчальних занять та позакласних заходів
16	Уміння організувати виховні та інформаційні години, змагання, семінари, конференції тощо
17	Системні знання з методики викладання біології й окремих її розділів та практичні вміння й навички педагога-біолога, готовність до їх застосування на практиці
18	Володіння системою знань з педагогіки та психології, готовність до її застосування на практиці
19	Уміння використовувати специфічні основи технології, методи і прийоми навчання, що забезпечують реалізацію освітнього процесу на високому професійно-педагогічному рівні
20	Розуміння і дотримання норм здорового способу життя
21	Уміння та навички самостійно вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній, та духовній сферах
22	Володіння методиками зміцнення здоров'я та запобігання захворювання
23	Уміння надавати долікарську допомогу потерпілому
24	Володіння засобами самостійного методично-правильного використання методів фізичного виховання та зміцнення здоров'я для забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності
25	Володіння системою знань з фундаментальних і спеціальних біологічних та хімічних наук, готовність до їх застосування на практиці
26	Знання історії, важливих біологічних відкриттів, формування ідей, гіпотез, законів, теорій
27	Уміння самостійно набувати нові знання з фундаментальних та спеціальних біологічних дисциплін, спостерігати і пояснювати явища, які відбуваються в організмах та їх угруповань
28	Уміння розкривати риси еволюційної спорідненості живих організмів, схожості в організації генетичного матеріалу, знання механізмів передачі, відтворення і реалізації генетичного матеріалу у прокаріотичних і еукаріотичних організмах
29	Уміння порівнювати будову організмів та їх угруповань; знаходити взаємозв'язки між структурою і функціями організмів чи угруповань, розкривати та пояснювати суть фізіологічних процесів
30	Вияв екологічної грамотності і використання базових біологічних знань у процесі формування екологічної свідомості, мислення, культури
31	Уміння здійснювати біомоніторинг, оцінювати стан природного середовища, планувати та здійснювати заходи з охорони природи
32	Володіння методами і прийомами біологічних та хімічних досліджень
33	Уміння використовувати основні технічні засоби у професійній діяльності: працювати на комп'ютері і в комп'ютерних мережах, використовувати універсальні пакети прикладних комп'ютерних програм, створювати бази даних на основі ресурсів Internet
34	Уміння користуватися збільшувальними приладами, проводити польові дослідження, визначати та описувати окремі організми та біоценози, вивчати процеси, що відбуваються у них
35	Уміння організовувати польові та лабораторні роботи
36	Уміння викладати та критично аналізувати отримувану інформацію і представляти результати польових біологічних та лабораторних біологічних і хімічних досліджень
37	Володіння базовими знаннями та навичками управління інформацією для

	вирішення дослідницьких професійних завдань, уміння дотримуватись основних вимог інформаційної безпеки		
<b>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>			
Кадрове забезпечення	Наявність наукового ступеня / вченого звання		
Матеріально-технічне забезпечення	Сучасні прилади та устаткування для лабораторних та польових досліджень, ІТ – технології обробки інформації та відповідні комп'ютерні засоби. Наявність лабораторій		
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотека: – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки Навчальні ресурси: – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу		
<b>9 – Академічна мобільність</b>			
Національна кредитна мобільність	Не має		
Міжнародна кредитна мобільність	Стажування у рамках міжнародної програми Erasmus+ Програма «Подвійний диплом» Полонійна Академія в Ченстохові за спеціальністю «Біотехнологія».		
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не має		
<b>2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність</b>			
2.1. Перелік компонент ОП			
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи) практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
<b>Перший рік</b>			
<b>Обов'язкові компоненти ОП</b>			
ОК1.	Іноземна мова	5	екзамен
ОК2.	Ботаніка	11	екзамен
ОК3.	Цитологія з основами гістології	5	екзамен
ОК4.	Зоологія	11	залік
ОК5.	Польова практика	3	залік
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<b>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</b>			
ВБ1.1.	Історія України	3	залік
ВБ1.2.	Основи вищої математики	3	залік
ВБ1.3.	Фізика	3	залік
ВБ1.4.	Латинська мова	3	залік
ВБ1.5.	Фізичне виховання		залік
ВБ1.6.	Історія біології	3	залік
ВБ1.7.	Неорганічна хімія	7	екзамен

ВБ1.5.	Аналітична хімія	5	залік
<b>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</b>			
ВБ2.1.	1.Грунтознавство	4	залік
ВБ2.2.	2.Біологія ґрунтів	4	залік
<b>Другий рік Обов'язкові компоненти ОП</b>			
ОК6	Філософія	3	екзамен
ОК7	Українська мова (за проф.. спрямуванням)	3	залік
ОК8	Психологія	8	екзамен
ОК9	Педагогіка	8	залік
ОК10	Анатомія людини	7	екзамен
ОК4	Зоологія	11	екзамен
ОК5	Польова практика	3	залік
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<b>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</b>			
ВБ1.5	Фізичне виховання		залік
ВБ1.9	Основи сільського господарства	4	екзамен
ВБ1.10	Фізична і колоїдна хімія	3	залік
ВБ1.11	Органічна хімія	6	екзамен
<b>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</b>			
ВБ2.3.	1. Біофізика	3	залік
ВБ2.4.	2.Радіобіологія	3	залік
ВБ2.5.	1.Загальна екологія	4	екзамен
ВБ2.6.	2.Екологія та раціональне використання ресурсів	4	екзамен
ВБ2.7.	1. Анатомія внутрішніх органів	3	залік
ВБ2.8.	2.Основи медичних знань	3	залік
ВБ2.9.	1.Мікробіологія з основами вірусології	6	екзамен
ВБ2.10	2.Мікробіологія промислова	6	екзамен
<b>Третій рік Обов'язкові компоненти ОП</b>			
ОК9	Педагогіка	8	екзамен
ОК11	Фізіологія рослин	4	екзамен
ОК12	Біохімія	6	екзамен
ОК13	Генетика з основами селекції	8	залік
ОК14	Методика навчання біології	8	залік
ОК15	Фізіологія людини і тварин	7	екзамен
ОК16	Практика з основ сільського господарства	3	залік
ОК5	Польова практика	6	залік
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<b>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</b>			
ВБ1.12	Історія української культури	3	залік
ВБ1.13	Основи наукових досліджень в біології	3	залік
<b>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</b>			
ВБ2.11.	1.Вікова фізіологія та шкільна гігієна	3	екзамен
ВБ2.12	2.Гігієна шкільного віку	3	екзамен
ВБ2.13	1.Ґрунтова зоологія	4	залік
ВБ2.14	2.Мікологія	4	залік
ВБ2.15	1.Паразитологія	3	залік
ВБ2.16	2.Біологічні основи інфекційних процесів	3	залік
ВБ2.17	1.Рослинність України	3	залік
ВБ2.18	2.Різноманіття фітобіонтів України	3	залік
ВБ2.19	1.Основи інформаційно-комунікаційних технологій	3	залік
ВБ2.20	2.Комп'ютерні інформаційні технології в освіті	3	залік
<b>Четвертий рік</b>			

<b>Обов'язкові компоненти ОП</b>			
ОК13	Генетика з основами селекції	8	екзамен
ОК14	Методика навчання біологія	8	екзамен
ОК17	Педагогічна практика	9	залік
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<i><b>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</b></i>			
ВБ1.14	Безпека життєдіяльності та основи охорони природи	3	залік
ВБ1.15	Імунологія	3	екзамен
ВБ1.16	Молекулярна біологія	4	залік
ВБ1.17	Методика навчання хімії	5	залік
<i><b>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</b></i>			
ВБ2.21	1 Біологія індивідуального розвитку	3	залік
ВБ2.22	2. Основи ембріології	3	залік
ВБ2.23	1. Валеологія	3	екзамен
ВБ2.24	2. Основи здорового способу життя	3	екзамен
ВБ2.27	1. Охорона природи	3	залік
ВБ2.28	2. Заповідна справа	3	залік
ВБ2.29	1. Біогеографія	3	залік
ВБ2.30	2. Популяційна екологія	3	залік
ВБ2.31	1. Фітопатологія	3	залік
ВБ2.32	2. Вірусні захворювання культурних рослин	3	залік
ВБ2.33	1. Еволюційне вчення	4	залік
ВБ2.34	2. Теорія еволюції	4	залік
ВБ2.35	1. Біотехнологія	3	залік
ВБ2.36	2. Основи біоінженерії	3	залік
ВБ2.37	1. Загальна ентомологія	3	залік
ВБ2.38	2. Орнітологія	3	залік
<b>3. Форми атестації здобувачів вищої освіти</b>			
Атестація випускників освітньої програми Середня освіта (Біологія) проводиться у формі здачі державного екзамену та завершувати видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра освіти із присвоєння кваліфікації «Вчитель біології та хімії».			
Атестація здійснюється відкрито і публічно			



#### 4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми обов'язкових компонентів

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16	OK17
<b>K1</b>											+	+	+				
<b>K2</b>	+					+	+		+								
<b>K3</b>	+				+			+	+							+	
<b>K4</b>	+						+		+					+	+		
<b>K5</b>					+			+		+		+		+	+	+	+
<b>K6</b>		+	+	+						+	+	+	+	+	+		
<b>K7</b>														+			
<b>K8</b>		+		+	+					+	+				+		
<b>K9</b>		+	+	+						+	+	+	+	+	+		
<b>K10</b>					+									+		+	+









### 5.3. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми вибіркового блоку 2 (вільного вибору студента)

	B1 <sup>BC</sup>	B2 <sup>BC</sup>	B3 <sup>BC</sup>	B4 <sup>BC</sup>	B5 <sup>BC</sup>	B6 <sup>BC</sup>	B7 <sup>BC</sup>	B8 <sup>BC</sup>	B9 <sup>BC</sup>	B10 <sup>BC</sup>	B11 <sup>BC</sup>	B12 <sup>BC</sup>	B13 <sup>BC</sup>	B14 <sup>BC</sup>	B15 <sup>BC</sup>	B16 <sup>BC</sup>	B17 <sup>BC</sup>	B18 <sup>BC</sup>	B19 <sup>BC</sup>	B20 <sup>BC</sup>	B21 <sup>BC</sup>	B22 <sup>BC</sup>	B23 <sup>BC</sup>	B24 <sup>BC</sup>	B25 <sup>BC</sup>	B26 <sup>BC</sup>	B27 <sup>BC</sup>	B28 <sup>BC</sup>	B29 <sup>BC</sup>	B30 <sup>BC</sup>	B31 <sup>BC</sup>	B32 <sup>BC</sup>	B33 <sup>BC</sup>	B34 <sup>BC</sup>	B35 <sup>BC</sup>	B36 <sup>BC</sup>				
ПРН1			+																								+	+												
ПРН2																												+	+											
ПРН3																																								
ПРН4																																								
ПРН5																								+	+															
ПРН6																								+	+															
ПРН7																								+	+															
ПРН8																								+	+															
ПРН9																																								
ПРН10																																								
ПРН11																																								
ПРН12					+	+					+	+												+	+					+	+									
ПРН13					+	+					+	+												+	+					+	+									
ПРН14					+	+					+	+									+	+		+	+					+	+									
ПРН15					+	+					+	+												+	+															
ПРН16					+	+					+	+												+	+															
ПРН17													+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН18													+	+	+	+		+	+	+									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН19							+	+					+	+				+	+	+									+	+			+	+	+	+	+	+	+	
ПРН20									+	+									+	+	+														+	+	+	+		
ПРН21					+	+				+	+			+	+			+	+	+									+	+						+	+			
ПРН22																																								
ПРН23																																								
ПРН24																																								
ПРН25																																								
ПРН26																																								
ПРН27				+	+																					+	+													
ПРН28	+	+	+	+														+	+	+						+	+													
ПРН29	+	+	+	+								+	+					+	+	+						+	+	+	+			+	+				+	+		
ПРН30	+	+	+	+								+	+																+	+					+	+		+	+	
ПРН31	+	+	+	+								+	+					+	+	+											+	+					+	+		
ПРН32	+	+	+	+								+	+					+	+	+											+	+					+	+		
ПРН33																			+												+	+								
ПРН34																		+	+		+	+	+																	
ПРН35																																								
ПРН36																																								
ПРН37																																								

Завідувач кафедри біології та хімії

С.С.Монастирська